

Mäta radon och åtgärda höga radonhalter

Detta informationsblad vänder sig till privatpersoner, egnahemsägare, fastighetsägare av flerbostadshus och verksamheter. Här kan du läsa om hur du gör när du vill mäta radon samt vad du ska göra om du har uppmätt höga radonhalter.

Behöver jag mäta radonhalten i min bostad?

Eftersom radon varken syns, luktar eller smakar, så är det enda sättet att påvisa radon genom att göra en radonmätning. Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten bör radonhalten i en bostad mätas om ingen tidigare mätning finns, om senaste mätning är mer än tio år gammal samt efter byggnadsåtgärder som kan påverka radonhalten.

Hur går jag tillväga då jag vill mäta radon?

Mätningarna ska vara utförda av ett ackrediterat företag. På Swedac, Sveriges nationella ackrediteringsorgan, kan du hitta de företag som är ackrediterade laboratorier för radon i inomhusluft.

- Bor du i ett småhus vänder du dig direkt till något av företagen.
- Bor du i lägenhet kontaktar du din fastighetsägare.
- Hyr du en lokal ska du vända dig till din fastighetsägare.

Hur och var ska jag mäta och hur länge ska mätningen pågå?

Långtidsmätningar ska utföras under perioden 1 oktober till 30 april (eldningssäsongen) för att vara tillförlitliga. Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten ska mättiden vara minst två månader. Ju längre tid du mäter, desto exaktare mätning.

Planerar du att köpa ett hus eller snart tänker sälja och har ont om tid kan du göra en korttidsmätning, men de är inte lika tillförlitliga som långtidsmätningar på grund av den korta mätperioden. Om du vill ha en snabbare mätning kan du kontakta en radonkonsult som kan mäta radonhalten direkt med ett speciellt instrument.

Placering av mätare i bostaden

Placera mätarna så att mätvärdet blir representativt för radonhalten i bostaden.

- För hus och lägenheter i ett plan ska minst två mätpunkter mätas – sovrum och ytterligare ett rum, till exempel vardagsrum.
- För enrumslägenheter räcker det med mätning i en mätpunkt, dock fordras två detektorer i denna mätpunkt.
- I bostäder med flera våningar ska mätning utföras på varje våning med bostadsutrymme.

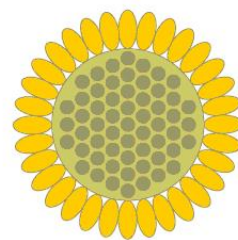
Mätningarna ska endast utföras i boendetrymmen. De bör inte utföras i rum där fönstret är öppet flera timmar per dygn, men om det ändå görs ska det anges i mätrapporten. Integrerade mätare ska inte flyttas mellan olika rum.

Mätning i flerbostadshus

Alla lägenheter med direkt markkontakt (där det inte finns källare under bostaden) bör mätas. Utöver dessa ska minst 20 % av resterande lägenheter i varje huskropp mätas. Även lägenheter där byggnadsmaterialet kan antas bidra till ökad radonhalt och lägenheter som angränsar till hiss- eller ventilationsschakt bör mätas. Mät minst en lägenhet per plan och placera ut minst två detektorer per lägenheten.

INFORMATION

HÄLSA

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

136 81 Haninge
BESÖKSADRESS
Rudsjöterrassen 5
TELEFON 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01
E-POST
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

Mätning i lokaler

Mätningen utförs i två steg, orienterande och uppföljande mätning. Först gör ni en orienterande mätning. Visar det sig att de uppmätta radonhalterna överstiger riktvärdet gör ni en uppföljande mätning. Visar även den uppföljande mätningen att radonhalterna överstiger riktvärdet ska ni vidta åtgärder för att sänka halterna. Mätningarna ska vara utförda av ett ackrediterat företag.

Det finns metodbeskrivningar för att mäta radon i bostäder och arbetsplatser på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida. För att göra en radonmätning ska metodbeskrivningarna följas:

- Metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder
- Metodbeskrivning för mätning av radon på arbetsplatser
- Kompletterande vägledning till metodbeskrivning för radonmätningar i skolor och förskolor finns på Folkhälsomyndighetens hemsida.

Lagstiftning och referensvärde

Strålsäkerhetsmyndigheten anger hur fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren ska förhålla sig till människors exponering för joniserande strålning.

Strålskyddslagen (2018:396) tillsammans med Strålskyddsförordningen (2018:506) finns på www.stralsakerhetsmyndigheten.se Referensvärde för radon är 200 becuerel per kubikmeter luft.

Åtgärder mot höga radonhalter

Om mätresultaten visar på radonhalter över 200 becuerel per kubikmeter luft ska du åtgärda detta. Eftersom höga radonvärden kan ha olika orsaker och kräver olika typer av åtgärder bör du alltid kontakta en konsult. Ofta handlar det om åtgärder med ventilation, i vissa fall sätter man in en s.k. radonsug eller radonbrunn. När åtgärderna är genomförda ska fastigheten kontrollmätas.

MER INFORMATION

- Strålsäkerhetsmyndigheten: www.stralsakerhetsmyndigheten.se
- Boverket: www.boverket.se
- Folkhälsomyndigheten: www.folkhalsomyndigheten.se
- Swedac (nationellt kontrollorgan): www.swedac.se